

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТОВ «ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ КОЛЕДЖ «ПОЛІССЯ»»**

Циклова комісія правових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія держави і права»

ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:

Право

ГАЛУЗІ ЗНАНЬ:

08 Право

СПЕЦІАЛЬНОСТІ:

081 Право

БЕРЕЗНЕ – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія держави і права» для здобувачів освіти 1-ого курсу спеціальності 081 Право

Розробник: викладач

(підпис)

Робочу програму переглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії правових дисциплін

Протокол № 6 від «20» лютого 2025 року

Голова циклової комісії

(підпис) **Віталій БЛІНОВ**

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 8 Загальна кількість годин – 240	Галузь знань: 08 Право Спеціальність 081 Право Освітня програма: Право Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Нормативна
		Рік підготовки: 1-й рік
		Семестр – 1,2
		Лекційні – 50
		Практичні - 80
		Самостійна робота – 110
		Вид контролю: диференційований залік, іспит

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи студента становить: для денної форми навчання – 59%/41%.

Мета, предмет, завдання та очікувані результати вивчення навчальної дисципліни «Теорія держави і права»

Мета навчальної дисципліни - формування у студентів цілісного уявлення про державу і право як складні юридичні категорії, що мають багатоаспектний характер, соціальне призначення та цінність, тобто вивчення загальнотеоретичних питань щодо зародження, виникнення, становлення, розвитку та вдосконалення державно-правових явищ, їх сутності, змісту, функціонального призначення, а також наукового усвідомлення сучасного етапу та перспектив розвитку держави і права в Україні, теоретичного обґрунтування шляхів утвердження в країні ідей верховенства права, громадянського суспільства та правової держави.

Завдання навчальної дисципліни: опанування студентами навчального матеріалу даної дисципліни, а також використання отриманих знань в процесі подальшого вивчення інших юридичних навчальних дисциплін.

Предмет вивчення навчальної дисципліни є загальні закономірності зародження, виникнення, функціонування та вдосконалення держави і права.

Очікувані результати навчання

В результаті вивчення навчальної дисципліни **здобувач освіти повинен володіти такими предметними компетентностями:**

Інтегральна компетентність. Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в галузі фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності.

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свободи людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) компетентності.

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії права, розуміння значення та ролі правничої професії у громадянському суспільстві.

СК7. Здатність до самовизначення та самореалізації у правничій діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- особливості предмету, історію виникнення та становлення, функціональне призначення та місце теорії держави і права в системі юридичних наук;
- методи дослідження державно-правових явищ;
- причини виникнення та шляхи формування держави;
- різновиди функцій, форм та проблеми механізму держави;
- питання правової, соціальної держави;
- природу та походження права як історичного явища;
- місце права в системі засобів соціального регулювання;

- особливості сутності та соціальної цінності прав
- поняття та підходи до розуміння типології права;
- типи праворозуміння;
- основні ідеї сучасних шкіл права;
- сутність та механізм правового регулювання;
- поняття та зміст форм (джерел) права;
- теоретико-правові аспекти норми права;
- проблеми співвідношення системи права та системи законодавства;
- поняття, сутність та зміст інституту реалізації права;
- особливості правовідносин;
- специфіку інституту тлумачення права;
- сутність правосвідомості та правової культури;
- теоретико-правові аспекти правопорушень та юридичної відповідальності;
- специфічні риси законності та правопорядку.

Вміти:

- належним чином опрацьовувати запропоновану літературу;
- виконувати тестові завдання до кожної тематики;
- використовувати отримані знання в процесі подальшого вивчення юридичних навчальних дисциплін;
- вести дискусії на належному теоретичному та методологічному рівні.

Структура навчальної дисципліни

Семестр	Кількість годин					
	денна форма					
	у тому числі:					
	всього	л	сем./ пр.	лаб.	прак. інд	с.р.с.
1, 2	240	50	80			110

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

НАЗВА ТЕМАТИЧНОГО РОЗДІЛУ	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН НА ЗАНЯТТЯ		САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ
		теорет.	практ.	
I. ПОНЯТТЯ ДЕРЖАВИ	40	8	12	20
II. ДЕРЖАВНА ВЛАДА	34	8	12	14
III. ПРАВОВА ТА СОЦІАЛЬНА ФУНКЦІЇ	42	10	14	18
IV. ПРАВОВІ НОРМИ	42	8	24	20
V. ЗАКОН ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	42	8	16	18
VI. ПРАВОВА СВІДОМІСТЬ ТА КУЛЬТУРА	40	8	12	20
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ:	240	50	80	110

III. ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКЛАДЕННЯ ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ ЇЇ ВИВЧЕННЯ, ОБСЯГ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

№ ауд. заняття	№ заняття	Назва розділу, теми і зміст занять	Вид занять, кількість годин		Самостійна робота студентів К-ть год		Форми та засоби контролю	Технічні засоби навчання. Джерела
			теорет	лабор.- практ.				
1		2	3	4	5	6	7	8
I. ПОНЯТТЯ ДЕРЖАВИ			8	12	20			
1	1	Становлення, загальнотеоретичної науки про державу та право.	2			Засвоєння нових знань	Перевірка конспектів	[33, 48]
	2	Предмет теорії держави та права.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[16, 30]
	3	Загальнонаукові методи пізнання держави і права		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[22, 29]
	4	Склад теорії держави і права, її головні наукові напрями			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[10, 14]
	5	Співвідношення теорії держави та права і філософії, соціології, політології, економічної та управлінської науки		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[21, 25]
	6	Спеціальні юридичні науки і співвідношення з ними теорія держави та права, зв'язок теорії держави і права і юридичної практики.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[10-11]
2	7	Функції теорії держави та права	2			Засвоєння нових знань	Перевірка конспектів	[17, 25]
	8	Сучасний стан і розвиток юридичної			2	Самостійне		[15, 29]

		науки, окремих її напрямків і галузей.				опрацювання		
	9	Співвідношення теорії держави та права як науки і теорії держави та права як навчальної дисципліни.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[12, 24]
	10	Місце теорії держави та права в системі юридичних навчальних дисциплін			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[4, 23]
	11	Юридична освіта.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[11, 19]
3	12	Юридична освіта в Україні: становлення, сучасний стан, перспективи розвитку.	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування	[5, 21]
	13	Органи влади та управління первісного суспільства. Еволюція первісного суспільства		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[23, 39]
	14	Нормативне регулювання суспільних відносин первісного суспільства. Виникнення права.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[14, 40]
	15	Держава і права як загально-соціальні інститути.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[4, 29]
	16	Відносна самостійність держави і відносна самостійність права.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[11, 39]
	17	Громадянське суспільство: поняття, структура, основні ознаки, сутність.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[5, 22]
	18	Громадянин і громадянське суспільство			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[10, 44]
	19	Взаємозалежність і взаємодія громадянського суспільства і держави.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[6, 28]
4	20	Державна і суспільна безпека в Україні.	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування	[25, 27]

II. ДЕРЖАВНА ВЛАДА			8	12	14			
5	21	Поняття держави (у світі різних підходів щодо визначення).	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування	[27-28]
	22	Суверенітет держави			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[14-16]
	23	Поняття державної влади і її співвідношення з політичною владою.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[3, 15]
	24	Класове (вузькогрупове) і загальносоціальне у сутності держави.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[2, 39]
6	25	Основи теорії держави: теорія еліт, технократична, теорія плюралістичної демократії	2			Засвоєння нових знань	Перевірка конспектів	[15, 17]
	26	Цивілізаційний та формаційний підходи до типології держави			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[20, 28]
	27	Конвергенція у розвитку держав різного типу.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[22, 37]
	28	Перехідні держави			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[19, 30]
	29	Поняття функцій держави		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[3, 11]
	30	Правові форми здійснення державою своїх функцій			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[5, 13]
7	31	Поняття державного органу, його ознаки і поняття	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування	[10, 17]
	32	Формування механізму держави (державного апарату) в Україні		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[25, 40]
	33	Прогресивні та регресивні зміни форми держави певного типу.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[16, 50]

	34	Форми правління у рабовласницькій, феодальній, буржуазній та соціалістичній державі.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[9, 13]
	35	Форма правління в Україні її історичні корені.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[7, 45]
8	36	Національно -державний та адміністративно-територіальний устрій держави.	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування	[35, 42]
	37	Принцип державного суверенітету і конфедерація.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[17, 30]
ІІІ. ПРАВОВА ТА СОЦІАЛЬНА ФУНКЦІЇ			10	14	18			
9	38	Державний (політичний) режим: поняття, види	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування	[13, 31]
	39	Умови формування демократичного режиму в перехідних державах соціалістичного періоду			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[2, 15]
	40	Трансформація політичного режиму в Україні і в країнах СНД у період з 1991		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[13, 25]
10	41	Утворення України як незалежної суверенної держави	2			Засвоєння нових знань	Перевірка конспектів	[19, 21]
	42	Україна як демократична держава		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[17, 40]
	43	Україна як правова держава			2	Самостійне опрацювання	Тестування	[12, 16]
11	44	Україна як соціальна держава	2			Засвоєння нових знань	Перевірка конспектів	[1, 16]
	45	Політична система суспільства: поняття, структура, сутність.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[14, 52]
	46	Державна влада і громадські об'єднання		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[6, 39]
	47	Політичний лідер як елемент			2	Самостійне	Усне опитування	[12, 16]

		політичної системи суспільства				опрацювання		
	48	Єдність державної влади, принципи її організації та функціонування			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[4, 9]
	49	Сутність народовладдя, форми його здійснення у сучасній державі.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[19, 25]
12	50	Поняття механізму стримувань і противаг.	2			Засвоєння нових знань	Перевірка конспектів	[8, 17]
	51	Соціальне управління. Значення соціального управління		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[10, 36]
	52	Спеціалізація державного управління за напрямками.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[3, 16]
	53	Міське самоврядування в Україні.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[11, 54]
	54	Громади як основна форма самоорганізації населення в Україні.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[20, 31]
	55	Поняття державного контролю.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[8, 16]
	56	Суб'єкти державного контролю.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[13, 30]
13	57	Організаційно-правові форми здійснення державного контролю.	2			Засвоєння нових знань	Перевірка конспектів	[9, 26]
	58	Значення державного контролю в механізмі забезпечення законності і правопорядку.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[5, 39]
IV. ПРАВОВІ НОРМИ			8	14	20			
14	59	Поняття і основні ознаки соціального регулювання в суспільстві.	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування	[1, 3]
	60	Соціальні норми, їх поняття та форми виразу.			2	Самостійне опрацювання	Тестування	[13, 19]
	61	Право і технічні норми, їх співвідношення і взаємодія.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[17, 25]

15	62	Право і мораль.	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування	[8, 15]
	63	Аксеологічний та інструментальний підхід до поняття права.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[6, 30]
	64	Соціальна чинність права.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[22, 27]
	65	Межі правового регулювання у суспільстві			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[8, 18]
	66	Принципи в праві: їх поняття та класифікація		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[10, 15]
	67	Основні історичні форми права			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[12, 26]
	68	Нормативно-правовий акт: поняття, ознаки, система та види.	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування	[2, 25]
16	69	Судова та адміністративна практика, її роль у розвитку форм права на сучасному етапі.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[7, 40]
	70	Доктринальна форма права.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[12, 16]
	71	Регулятивні і правоохоронні норми права.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[1, 21]
	72	Структура регулятивних та правоохоронних норм права.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[8, 26]
	73	Співвідношення норми права та статті нормативно-правового акту.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[2, 6]
	74	Види (класифікація) правотворчості.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[29, 46]
	75	Законодавчий процес.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[12, 19]
	76	Основні стадії законодавчого процесу, його правова основа.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[4, 16]
	77	Принципи законодавчої діяльності в Україні.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[27, 40]

17	78	Законодавча техніка	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування	[8, 17]
	79	Казуїстичне та абстрактне викладання правових норм.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[3, 15]
V. ЗАКОН ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ			8	16	18			
18	80	Поняття правового (юридичного) акту.	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування	[8-9]
	81	Класифікація законів.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[22, 24]
	82	Систематизація нормативно-правових актів (законодавства), її поняття, ознаки, форми поняття та ознаки інкорпорації та кодифікації законодавства.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[8, 22]
	83	Сучасна кодифікація законодавства в Україні			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[14, 16]
19	84	Поняття та основні ознаки правових відносин	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування	[10, 15]
	85	Суб'єкти правовідносин. Правосуб'єктність фізичних осіб.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[13, 19]
	86	Об'єкти правових відносин: поняття та ознаки.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[8, 17]
	87	Юридичні факти: поняття та ознаки.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[10, 28]
	88	Сутність, поняття, основні ознаки реалізації права.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[22, 30]
	89	Достовірність та точність норми права, що застосовується		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[2, 37]
	90	Вимоги правильного та ефективного застосування норм права співробітниками органів внутрішніх справ		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[5, 13]

	91	Класифікація тлумачення норм права.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[19, 33]
	92	Професійне та побутове тлумачення норм права.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[16, 40]
20	93	Засоби тлумачення норм права, поняття та основні риси.	2			Засвоєння нових знань	Перевірка конспектів	[11, 29]
	94	Особливості структури (складу) правомірної поведінки.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[27, 39]
	95	Типи правомірної поведінки.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[4, 8]
	96	Методи та форми боротьби зі злочинністю.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[14, 19]
	97	Поняття та основні риси юридичної відповідальності.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[11, 28]
	98	Юридична відповідальність та правові санкції.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[23, 39]
21	99	Види юридичної відповідальності, їх відпрацювання в чинному законодавстві України.	2			Засвоєння нових знань	Перевірка конспектів	[5, 18]
	100	Презумпція невинуватості як гарантія прав людини та громадянина.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[1, 50]
VI. ПРАВОВА СВІДОМІСТЬ ТА КУЛЬТУРА			8	12	20			
22	101	Поняття та основні риси правової свідомості.	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування	[22, 24]
	102	Види правової свідомості: теоретична, професійна, побутова.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[8, 22]
	103	Правова культура			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[14, 16]
	104	Правовий нігілізм			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[10, 15]
	105	Правова культура посадової особи та громадянина.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[13, 19]

	106	Співвідношення правової та політичної культури.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[12, 24]
23	107	Поняття законності і правопорядку	2			Засвоєння нових знань	Усне опитування	[4, 23]
	108	Складові законності і правопорядку.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[11, 19]
	109	Державні гарантії забезпечення законності і правопорядку.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[5, 21]
	110	Поняття юридичної практики.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[23, 33]
	111	Види юридичної практики.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[7, 13]
	112	Юридичні професії.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[2, 31]
24	113	Значення юридичної практики для правової системи держави.	2			Засвоєння нових знань	Перевірка конспектів	[16, 30]
	114	Поняття ознаки і види юридичного процесу.			2	Самостійне опрацювання	Перевірка конспектів	[11, 19]
	115	Процесуальна форма.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[8, 37]
	116	Види юридичного процесу в Україні і зарубіжних державах.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[20, 30]
	117	Поняття ознаки і характеристики правової системи		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[9, 13]
	118	Основні типи (види) правових систем.			2	Самостійне опрацювання	Усне опитування	[18, 33]
	119	Критерії розмежування правових систем.		2		Практична робота	Звіт з практичної роботи	[11, 48]
25	120	Особливості національної правової системи України в умовах європейської інтеграції.	2			Засвоєння нових знань	Підведення підсумків	[15, 23]
	120	Загальна кількість годин:	50	80	110			

IV. Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
I. ПОНЯТТЯ ДЕРЖАВИ	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка завдань до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування за матеріалами лекції, підготовка доповіді, писемний опис життєвого досвіду, досвіду навчання, роботи	Література: [основна: 2,3,11,8; допоміжна:4,12,23]	20
II. ДЕРЖАВНА ВЛАДА	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка завдань та вправ до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування за матеріалами лекції, аналіз статті, есе.	Література: [основна: 2,3,11,8; допоміжна:1,6,31]	20
III. ПРАВОВА ТА СОЦІАЛЬНА ФУНКЦІЇ	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка завдань та вправ до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування за матеріалами лекції, складання термінологічного словника, написання анотації, тезисів	Література: [основна: 5,7,12,18; допоміжна:1,2,8]	20
IV. ПРАВОВІ НОРМИ	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка завдань до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу, аналіз презентації	Експрес опитування за матеріалами лекції, підготовка презентації	Література: [основна: 2,3,11,8; допоміжна:4,12,23]	20
V. ЗАКОН ТА	Вивчення	Експрес	Література:	20

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	лекційного матеріалу, підготовка завдань та вправ до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу,	опитування за матеріалами лекції, есе	[основна: 2,3,11,8; допоміжна:1,6,31]	
VI. ПРАВОВА СВІДОМІСТЬ ТА КУЛЬТУРА	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка завдань до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу, складання плану наукового дослідження відповідно до вимог України.	Експрес опитування за матеріалами лекції, складання плану наукового дослідження, есе, підготовка доповіді, реферат	Література: [основна: 5,7,12,18; допоміжна:1,2,8]	20

V. Методи контролю

1. Поточне тестування.
2. Перевірка завдань самостійної роботи.
3. Перевірка індивідуальної роботи.
4. Поточний контроль.
5. Семестрова форма контролю.

VI. Розподіл балів, які отримують студенти за дисципліну

Поточне оцінювання та самостійна робота			Підсумковий контроль (диференційований залік, екзамен)	Сума
T1	T3	T3	40	100
20	20	20		
T4	T5	T6	40	100
20	20	20		

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

VII. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Атаманова Н. Проблемні питання застосування норм права. Підприємництво, господарство і право. 2021. № 2. С. 164–169.
2. Бандура С. І. Соціальна держава як результат ефективної соціальної політики. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 12. С. 92–95.
3. Барабаш О. О. Правосвідомість, правопорядок та законність як чинники правомірної поведінки. Форум права. 2018. № 3. С. 6–12.
4. Бичков І. Г. Щодо місця Конституційного Суду України в механізмі стримувань і противаг. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 3. С. 224–229.
5. Білоус О. Тлумачення норм права: поняття та сутність. National law journal: teory and practice. 2020. № 5. С. 46–53.
6. Бліхар М. Сутність юридичної відповідальності в правовій доктрині України. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія : Юридичні науки. 2020. Т. 7. № 4. С. 161–168.
7. Богів Я. С. До питання про сутність суверенітету: теоретикоправовий аспект. Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». 2018. № 2(18). С. 1–16.
8. Боняк В. О. Поняття «норма права» в сучасній правничій науці. Право і суспільство. 2018. № 3. Ч. 1. С. 15–18.
9. Бражник В. О., Сидоренко Д. А. До питання обмеження прав і свобод людини в умовах дії спеціального правового режиму. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". 2018. № 9(3). С. 10–14.
10. Вакарюк Л. В. Поняття та сутність правового режим. Публічне право. 2018. № 1(29). С. 223–229.
11. Васильченко О. П., Матат А. В. Конституційні права людини : зміст, функції та рамки обмеження. Права людини в Україні та у зарубіжних країнах : проблеми теорії та нормативно-правової регламентації : колективна монографія / Національний університет "Одеська юридична академія". Львів; Торунь : Ліга-Прес, 2020. С. 45–66.
12. Вовк П. Правова держава : вітчизняні наукові підходи до змісту поняття. Юридичний вісник. 2020. № 1. С. 19–23.
13. Волкова І. Види юридичних фактів-станів. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 1. С. 114–118.
14. Галас В. І., Попович Т. П. Елементний склад форми держави : теоретико-правовий аналіз. Регіональні студії. 2017. Вип. 10. С. 13–17.
15. Гапотій В. Д., Жильцов О. Л., Воржевітіна Г. І. Основні правові системи світу : навчальний посібник. Мелітополь : ФОП Однорог Т.В., 2019. 279 с.
16. Гончаров А. В., Гончаров М. В. Розвиток правової свідомості студентів юридичного профілю. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. №81. Т. 1. С. 16–19.
17. Дзьобань О. П., Жданенко С. Б. Права людини і національна

- безпека: філософсько-правові аспекти взаємозв'язку. Інформація і право. 2020. № 2(33). С. 9–22.
18. Загребельна Н. Юридична відповідальність з позиції справедливості та дієвості: сучасні реалії та поняття. *Political and Legal Studies*. 2022. Vol. 1. Issue 4. С. 63-73.
19. Загуменна Ю. О., Лазарєв В. В., Сидоренко А. Ю. Відомча нормотворчість в Україні : досвід комплексного аналізу : монографія. Харків : Планета-Прінт, 2021. 228 с.
20. Заставська Л. П., Терещенко Л. О. Проблематика об'єкта правовідносин у системі правових категорій. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка*. 2019. Т. 1. № 85. С. 31-37.
21. Зелена І. Поняття інституту юридичної відповідальності у приватному праві. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 1. С. 176-181.
22. Кельман М. С., Стратонов В. М. Загальна теорія права : підручник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 742 с.
23. Кононенко В. В., Лапшин С. А. Громадянське суспільство та держава : співвідношення в публічному управлінні. *Державне управління : удосконалення та розвиток*. 2020. № 8. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/8_2020/3.pdf.
24. Кононенко Ю. С., Джолос С. В. Демократія: критичний погляд. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2024. № 81. Т. 1. С. 32-39.
25. Котик Г. В. Поняття та види систематизації законодавства. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*. 2020. Вип. 32. С. 14-18.
26. Кравцова З. С. Співвідношення понять «механізм держави» та «механізм здійснення державної влади» : конституційно-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 10. С. 91-94.
27. Кравчук С. Й. Взаємодія правової і політичної систем в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2024. №81. Т. 1. С. 47-52.
28. Кравчук С. Й. Основи теорії держави і права : навч. посібник. Київ : Видавничий дім "Кондор", 2018. 192 с.
29. Лазарєв В. В. Концепції розуміння сутності категорії «зловживання правом». *Право і безпека*. 2023. № 1(88). С. 179–189. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2023.1.16>.
30. Лазарєв В. В. Тлумачення юридичної термінології Конституційним Судом України. *Право і безпека*. 2020. № 79(4). С. 116–121.
31. Лепех Ю. Питання про співвідношення понять «правотворчість» та «нормотворчість». *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія : Юридичні науки. 2016. № 855. С. 225–231.
32. Лісовська Ю. П., Лісовський П. М., Подоляка С. А. Правова держава : історія, теорія, методологія : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 348 с.

33. Макаренко Л. П. Співвідношення понять «джерело прав» та «форма права» : теоретико-понятійний аспект. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2018. № 6. Т. 1. С. 28–30.
34. Марущак О. А. Функції держави: визначення поняття. Держава та регіони. Серія: Право. 2019. № 3(65). С. 17-21.
35. Москальчук Ю. Г. Система стримувань і противаг як ефективний засіб досягнення взаємодії у роботі органів законодавчої, виконавчої та судової влади в Україні. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2020. Вип. 16. С. 19–23.
36. Новікова М. В. Загальнотеоретичні підходи до визначення поняття «джерела права». Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2021. № 2(111). С. 71-75.
37. Образцова В. В. Механізм стримувань та противаг у публічноуправлінських відносинах. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 20. С. 107–112.
38. Переш І. Є., Бариська Я. О. Теоретичні характеристики правомірної поведінки. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія "Право". 2019. Вип. 59. Т. 1. С. 66–69.
39. Попова О. В. Нормотворчий процес та правозастосування : навчальний посібник. Київ : НУБіП України, 2022. 168 с.
40. Рябовол Л. Т. Громадянське суспільство як наукова категорія та предмет правових досліджень. Наукові записки. Серія: Право. 2020. № 9. С. 4-8.
41. Соколова І. О. Правова природа політичних режимів. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 6. С.47-49.
42. Самофалов Л. П., Самофалов О. Л. Теоретичні аспекти знань про склад правопорушення та їх практичне значення. Порівняльно-аналітичне право. 2020. № 1. С. 56-60.
43. Сердюк І. А. Реалізація норм права : питання термінологічної визначеності та змістовної наповненості. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2018. № 1. С. 74-78.
44. Слинько Д. В. Юридичний процес : історія, теорія, практика : монографія. Харків : НТМТ, 2017. 415 с.
45. Соболь Є. Ю. , Габелко В. О. Суспільний розвиток: співвідношення формаційного та цивілізаційного підходів. Наукові записки. Серія : Право. 2022. № 12. С. 4-9.
46. Стрибко Т., Бойченко С. Правова поведінка як складник правосвідомості : загальнотеоретичний аналіз. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 4. С. 257–261.
47. Субота С. І. Особливості взаємодії громадянського суспільства та поліції в умовах демократичного режиму. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 3. С. 41–44.
48. Тацій В. Я., Данильян О. Г. Правова культура та державотворчі процеси в сучасній Україні : проблеми взаємовпливу. Державне будівництво

- та місцеве самоврядування. 2019. Вип. 38. С. 11–25.
49. Теорія держави і права в схемах та таблицях : навчальний посібник / кол. авт.; за заг. ред. Л. Р. Наливайко. Київ : «Хай-Тек Прес», 2020. 296 с.
50. Теплюк М., Ющик О. Характеристика об'єкта як необхідна умова правового регулювання. *Право України*. 2022. № 12. С. 26–36.
51. Ткаля О., Шелудько А. Загальні принципи організації та діяльності державного апарату. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 11. С. 274–279.
52. Томко В. Особливості діалектичного поєднання категорій "право" і "норма права". *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 3. С. 137–141.
53. Трещов М., Мунько А. Сучасна форма правління в Україні : науково-практичний дискурс. *Науковий вісник: Державне управління*. 2022. № 2(12). С. 182–193.
54. Уварова О. О. Права жінок та гендерна рівність : навчальний посібник. Київ : ФОП Голембовська О. О., 2018. 204 с.
55. Федіна Н. В. Генеза тлумачення норм права. *Право і суспільство*. 2018. № 1. С. 46–51.
56. Флоря А. Р., Лісна І. С. Судовий прецедент у правовій системі США. *Право та державне управління*. 2017. № 4(29). Т. 1. С. 33–37.
57. Чукаєва В. О. До проблеми типології правової системи сучасної України. *Juris Europensis Scientia*. 2020. Вип. 4. С. 20–24.
58. Щербак Н. В. Міжнародні стандарти з питань гендерної рівності та їх упровадження в Україні (в умовах реформування державного управління). *Право та державне управління*. 2020. № 4. С. 153–165.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
URL: <http://portal.rada.gov.ua/>.
2. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL:
<https://www.kmu.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України. URL:
<https://ombudsman.gov.ua/>.
4. Офіційне інтернет-представництво Президента України.
URL: <http://www.president.gov.ua/>.
5. Офіційний сайт Ради національної безпеки і оборони України.
URL: <http://www.rainbow.gov.ua>.
6. Наукова бібліотека Харківського національного університету внутрішніх справ. URL: <https://lib.univd.edu.ua/>.
7. «WikiLegalAid» довідково-інформаційна платформа правових консультацій. URL: <https://wiki.legalaid.gov.ua/>.
8. Онлайн курс «Права людини для держслужбовців». URL:
<http://surl.li/jnoza>.